

Sygn. akt IV KK 242/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Danuta Bratkrajc

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2017 r.

sprawy **T. F.**

w przedmiocie wyroku łącznego

z powodu kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora

Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w G.

z dnia 23 listopada 2015 r., sygn. akt IV K 200/15

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. odnośnie
rozstrzygnięcia z pkt. 1, i w tym zakresie sprawę skazanego T.
F.przekazuje Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. w części opisowej wyroku łącznego, sygn. IV K 200/15, podał, że T. F. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

- I. Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 czerwca 2001 r., sygn. II K 659/00, za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. i art. 275 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 2 lipca 2000 r., na karę 3 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono tymczasowe aresztowanie od dnia 10 lipca 2000 r. do dnia 13 czerwca 2001 r.; orzeczenie to utrzymano w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie o sygn. VI Ka 724/01; karę tę skazany odbywał od dnia 10 lipca 2000 r. do dnia 12 listopada 2002 r. i od dnia 31 stycznia 2005 r. do dnia 28 września 2005 r.;
- II. Sądu Rejonowego w R. z dnia 22 czerwca 2004 r., sygn. VI K 160/04, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 2 grudnia 2003 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- III. Sądu Rejonowego w R. z dnia 26 lutego 2007 r., sygn. VI K 1247/06, za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 20 maja 2006 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby; na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzeczono karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 10 zł. Postanowieniem z dnia 4 czerwca 2010 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;
- IV. Sądu Rejonowego w R. z dnia 20 listopada 2008 r., sygn. II K 418/07, za ciąg przestępstw z art. 262 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 262 § 2 k.k. i art. 262 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k., popełnionych w dniu 30 marca 2007 r. i w nocy z 8/9 sierpnia 2006 r., na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (czyn 1, opisany w pkt 1 sentencji wyroku) oraz przestępstwo z art. 262 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w nocy z 8/9 sierpnia 2006 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności (czyn 2, opisany w pkt 2 sentencji wyroku). Orzeczono wobec skazanego karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 9 sierpnia 2006 r. do dnia 11 sierpnia 2006 r., w dniu 16 kwietnia 2007 r. oraz od dnia 12 marca 2008 r. do dnia 6 maja 2008 r. W powyższym zakresie orzeczenie to utrzymano w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 21 lipca 2009 r., sygn. VI Ka 304/09;

V. Sądu Rejonowego w G. z dnia 28 września 2009 r., sygn. III K 626/09, za przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 22 lipca 2008 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności, której warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby i na karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych po 10 zł, orzeczonej na podstawie art. 33 § 2 k.k.;

VI. Sądu Rejonowego w T. z dnia 29 stycznia 2010 r., sygn. II K 654/09, za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k., popełnione w dniu 29 kwietnia 2008 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby;

VII. Sądu Rejonowego w R. z dnia 26 lipca 2010 r., sygn. II K 280/09, za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 29 grudnia 2006 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (czyn 1, opisany w pkt 1 sentencji wyroku) i za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 11 marca 2008 r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (czyn 2, opisany w pkt 2 sentencji wyroku), które to kary połączono i orzeczono karę łączną 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

VIII. Sądu Rejonowego w G. z dnia 17 czerwca 2011 r., sygn. IX K 3482/10, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 17 lipca 2008 r., na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

Wyroki z pkt od III do VIII zostały objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 7 września 2011 r., sygn. III K 345/11.

IX. Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 stycznia 2012 r., sygn. IV K 179/11, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 11 lipca 2008 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i na karę grzywny orzeczoną na podstawie art. 33 § 2 k.k. w wymiarze 40 stawek dziennych po 10 zł oraz za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 11 lipca 2008 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i na karę grzywny orzeczoną na podstawie art. 33 § 2 k.k. w wymiarze 40 stawek dziennych po 10 zł. Orzeczono karę łączną w

wymiarze 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby 5 lat oraz karę łączną grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł. Postanowieniem z dnia 17 września 2012 r. zamieniono karę grzywny na zastępczą karę pozbawienia wolności;

X. Sądu Rejonowego w J. z dnia 12 stycznia 2015 r., sygn. II K 1171/14, za przestępstwo z art. 242 § 1 k.k., popełnione w dniu 26 maja 2014 r., na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem łącznym z dnia 23 listopada 2015 r., sygn. IV K 200/15:

1. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 20 marca 2015 r., poz. 396) połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach III, IV (czyn 2, opisany w pkt. 2 sentencji wyroku II K 418/07), VII (czyn 1, opisany w pkt. 1 sentencji wyroku II K 280/09) i wymierzył skazanemu T. F. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r.

zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 20 marca 2015 r., poz. 396), art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu pierwotnym w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach IV (ciąg przestępstw, opisany w pkt. 1 sentencji wyroku II K 418/07), VII (czyn 2, opisany w pkt. 2 sentencji wyroku II K 280/09), VIII i wymierzył skazanemu T.F. karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt. 2 kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu T.F. okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 9 sierpnia 2006 r. do dnia 11 sierpnia 2006 r., w dniu 16 kwietnia 2007 r., od dnia 12 marca 2008 r. do dnia 6 maja 2008 r., od dnia 21 maja 2009 r. do dnia 26 maja 2014 r. i od dnia 20 października 2014 r. do dnia 16 lutego 2015 r. i uznał ją za wykonaną w całości;

4. na zasadzie art. 85 k.k. i art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 20 marca 2015 r., poz. 396) połączył jednostkowe kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. V i IX i wymierzył skazanemu T.F. karę łączną 80 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł;
5. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt. I, II, V, VI, IX i X;
6. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania;
7. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz kancelarii adwokackiej adw. K. I. kwotę 120 zł plus 23% VAT, łącznie 147,60 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu;
8. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego T. F. od zapłaty kosztów postępowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Orzeczenie nie zostało zaskarżone przez strony i uprawomocniło się w dniu 18 grudnia 2015 r.

Od powyższego orzeczenia kasację złożył Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w G. w części dotyczącej rozstrzygnięcia przyjętego w punkcie 1, na korzyść skazanego T.F. i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 85 k.k., polegające na objęciu wyrokiem łącznym kary 1 roku pozbawienia wolności wymierzonej T.F. za czyn z art. 262 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w nocy z 8 na 9 sierpnia 2006 r., na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 20 listopada 2008 r., sygn. II K 418/07, który to wyrok nie nabył w tym zakresie waloru prawomocności w związku z uchyleniem tej części orzeczenia przez Sąd Odwoławczy i umorzeniem postępowania karnego w postępowaniu ponownym, wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G..

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Należy podzielić stanowisko skarżącego, że zaskarżony wyrok, w zakresie rozstrzygnięcia przyjętego w punkcie 1, na mocy którego wymierzona została skazanemu kara łączna 2 lat i 6 miesięcy, zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego wskazanym w zarzucie kasacji.

Sąd Okręgowy w G. uznając, że zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k., połączył w punkcie 1 wyroku łącznego karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wobec T.F. wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 26 lutego 2007 r., sygn. VI K 1247/06, oraz karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 26 lipca 2010 r. o sygn. II K 280/09 i karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 20 listopada 2008 r, sygn. II K 418/07, wymierzoną T.F. za czyn z art. 262 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w nocy z 8 na 9 sierpnia 2006 r.

Na podstawie ostatniego z wymienionych wyroków, tj wyroku o sygn. II K 418/07, została też wymierzona T.F. jednostkowa kara 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczona za ciąg przestępstw z art. 262 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 262 § 2 k.k. i art. 262 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnionych w dniu 30 marca 2007 r.

W części sprawozdawczej wyroku łącznego, Sąd Okręgowy w G. podał, że w powyższym zakresie wyrok Sądu Rejonowego w R. o sygn. II K 418/07 został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 21 lipca 2009 r., sygn. VI Ka 304/09.

Orzekając w przedmiocie wydania wyroku łącznego Sąd Okręgowy w G. oparł się, m. in. na aktach Sądu Rejonowego w R. o sygn. II K 369/09, pierwotnie opatrzonych sygnaturą II K 418/07 (k. 8lv).

Z akt tych wynikało, że wyrok Sądu Rejonowego w R. o sygn. II K 418/07 - w części dotyczącej orzeczenia o uznaniu T. F. za winnego popełnienia czynu z art. 262 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionego w nocy z 8 na 9 sierpnia 2006 r., za który wymierzona została skazanemu kara 1 roku pozbawienia wolności - został uchylony przez Sąd Okręgowy w G. z dnia 21 lipca 2009 r., sygn. VI Ka 303/09, a

sprawa została przekazana w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (akta sygn. II K 369/09, t. V, k. 884).

W ponownym postępowaniu Sąd Rejonowy w R. wydał w dniu 1 lutego 2010 r. wyrok o sygn. II K 369/09, na mocy którego - na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. - umorzył postępowanie wobec stwierdzenia, że zarzucony T.F. czyn stanowi wykroczenie i nastąpiło przedawnienie jego karalności (akta sygn. II K 369/09, t. VI, k. 1053).

Okoliczność ta uszła uwadze Sądu Okręgowego w G., doprowadzając do rażącej obrazu art. 85 k.k., polegającej na objęciu wyrokiem łącznym kary pozbawienia wolności, która faktycznie nie została wobec T.F. orzeczona.

Poza sporem jest, iż opisana nieprawidłowość miała istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia.

Z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Okręgowy w G. stosował przy wymiarze każdej z orzeczonych wobec T.F. kar łącznych zasadę asperacji (k.9lv).

Tymczasem kara łączna wymierzona skazanemu w punkcie 1 wyroku łącznego - po wyeliminowaniu kary 1 roku pozbawienia wolności, która nie powinna być brana pod uwagę, jest karą łączną orzeczoną na zasadzie kumulacji.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy z mocy art. 537 § 2 k.p.k., orzekł jak w wyroku.